

Конгрес
Українських
Націоналістів

Змагатимеш до поширення сили, слави, багатства і величі Української Держави

НАЦІЯ І ДЕРЖАВА

e-mail: nacija@ukr.net www.cun.org.ua 9 серпня 2012 року № 32 (455)

ПАМ'ЯТЬ СЕРЦЯ

Вісімдесят років тому розпочався Голодомор в Україні

У вівторок 7 серпня о 19.00 біля Національного музею "Меморіал пам'яті жертв голодоморів в Україні" відбулася громадянська панахида за загиблими від голоду та знищеними НКВС українцями. Кияни, що прийшли вшанувати пам'ять невинно убієнних, принесли пшеничні колоски до скульптури дівчинки, що уособлює українських дітей, знищених більшовицьким режимом. Запалили свічки, схилили голови, пом'янули словом і подумки. У декого бриніла на очах сльоза. Спогад про голокост українців наповнив серця людей болючим щемом...

Сьомого серпня 1932 року появився відредагований особисто Йосипом Сталіним закон "Про охорону майна державних підприємств, колгоспів і кооперативів та про зміцнення суспільної (соціалістичної) власності", який згодом у народі охрестили законом "про п'ять колосків". Згідно з ним за розкрадання колгоспного чи кооперативного майна було передбачено розстріл із конфіскацією майна. За "пом'якшуючих" обставин його могли замінити позбавленням волі на термін від десяти і більше років із конфіскацією. Амністія за такий "злочин" заборонялася. Підставою для застосування "закону" могло бути півкишені зерна чи п'ять колосків, принесених з колгоспного поля голодуючій сім"ї. Жертвою сталінського закону були навіть восьмилітні діти.

На початок 1933 року, в розпал Голодомору, за законом тирана було засуджено 54645 осіб, з них розстріляно близько 2000.

Пам'ять серця – скорбота за невинно убієнними. І водночас попередження: українці, пильнуйте свободу своєї Батьківщини. Аби новий тиран з північного сходу не встелив трупами нашу святу землю...

КОМЕНТАР

ПРОГРАМА ОБ'ЄДНАНОЇ ОПОЗИЦІЇ ЯК НАБІР ГОЛИХ ДЕКЛАРАЦІЙ

Тарас МАРУСИК

Чи громадяни проти "справедливої держави"? А чи виступали б вони проти "чесної влади"? Звичайно, ні. І взагалі, хто проти "гідного життя"? Та ніхто. Але в назві "Програми об'єднаної опозиції" ці три іменники з трьома прикметниками, взятими в лапки, "пахнуть" популізмом, таким звичним для українських політичних реалій. Якби ж то тільки в назві. Програма просякнута голими деклараціями і гучними гаслами.

При цьому її стилістика нагадує подібні документи тих часів, коли не існувало ні провладних, ні опозиційних партій, а була "єдина керівна і спрямовуюча сила суспільства".

Візьмімо для прикладу розділ "Духовно багате, культурно розвинене суспільство". На самому його початку – своєрідний епіграф, відокремлений лапками від решти тексту: "Духовно-культурну сферу буде перетворено на простір, де відбувається всебічний розвиток людини й піднесення її гідності. Усі громадяни отримають рівний доступ до культурних цінностей. Українська культура стане синонімом передового й модного не меншою мірою, ніж традиційного й фольклорного".

Крім декларацій, в програмі – чимало кальок з російської ("всі бажаючі вчити українську мову") і неоковирностей (це, мабуть, тому, що в житті лідери об'єднаної опозиції українською не спілкуються – не одна людина чула, як під час мітингу проти ухвалення ківаловсько-колесніченківського закону під Верховною Радою 5 червня цього року Яценюк з Турчиновим обмінювалися репліками по-російськи). Зокрема, її автори переконують, що "Україна не буде культурною колонією". Можна здогадатися про "глибинний" зміст цієї фрази, але звучить двозначно і розпливчато. За законами формальної логіки виникають запитання, чиєю колонією є Україна і чи в такому разі вона залишатиметься безкультурною колонією.

Закінчення на 3-й стор.

МОМЕНТ ІСТИНИ

Степан БРАЦЮНЬ:

"УКРАЇНА ПОЧИНАЄТЬСЯ З ТЕБЕ..."

Клич Конгресу Українських Націоналістів "Захисти Україну!", з яким партія йде на парламентські вибори, означає захист національних інтересів у всіх площинах інтересів держави, вважає Степан Брацюнь.

"Захищати Україну, – говорить політик, – означає захищати її честь і свободу. При цьому надзвичайно важливо, аби кожен з нас усвідомив: Україна починається з тебе. Саме тут – епіцентр, сила національного обов'язку. Якщо ти дбаєш про позитивний імідж своєї нації та держави, то сам маєш поводитися гідно, висококультурно, шляхетно, щоб саме з такими якостями в свідомості людей асоціювався образ українця. Якщо політик виголошує гасла про боротьбу проти корупції, а, опинившись у Верховній Раді, залюбки бере гроші за "правильне" голосування, то він чинить насамперед моральний злочин. Адже дискредитує не лише себе, як народного обранця, а Українську державу, бо дає підстави для поширеної в світі думки, мовляв, в Україні все вирішується з допомогою грошей, а не закону. А якщо ти людина заможна, і статки твої вимірюються сотнями мільйонів, то подбай, аби вони служили Україні, – допоможи потребуючим, підтримай українське мистецтво, культуру, книговидання, сприяй їхньому поширенню в світі..."

Степан Брацюнь справедливо вважає, що доля України залежить від кожного з нас. І посилається при тому на Дмитра Донцова, який визначив три основні прикмети, якими має володіти провідна верства нації: шляхетність, мудрість, відвага. "Шляхетні – найвище ставили Бога, честь і свою велику справу над усім дочасним, особистим. Мудрі – знали таємні закони розквіту і занепаду спільнот, проникаючи зором за поверхню явищ і заслону часу в їх суть і в майбутнє. Кріпкі, мужні – вміли ставити чоло небезпеці і здійснювати ризиковані задуми, слугуючи тільки ідеалові, правді своїй, не підлещуючись ні царям, ні юрбі, ні подіям. Якщо нація володіє таким проводом, жодний ворог нічого не зробить: шляхетного не підкупиш, мудрого не обдуриш, мужнього не залякаєш!" – наголосив політик.

(Інтерв'ю із Степаном Брацюнем читайте на 3-й стор.)

НА ЧАТАХ

РОСІЙСЬКА АГРЕСІЯ ПРОТИ ГРУЗІЇ.

Чотири роки тому

У ніч із 7 на 8 серпня 2008 року російські війська через Рокський тунель вдерлися на територію Грузії.

Як зазначає англійський історик Норман Дейвіс, "інтервенційні війська... виконували, як і можна було передбачити, "миротворчу" місію. Їх послали рятувати підтримувану Росією південноосетинську міліцію, що першою почала стрілянину й наставила пастку президенту М.Саакашвілі. Російські інтервенти, мабуть, не могли б діяти так швидко, якби їхню операцію не підготували заздалегідь. Як вигадливо пояснив президент Д.Медведев, їх послали, щоб "примусити грузинів до миру".

Ще наприкінці липня російські ЗМІ зарясніли провокативними повідомленнями про підготовку Грузії до війни в Південній Осетії, яка, між іншим, територіально належить до Грузії. 9 серпня росіяни потопили грузинський військовий катер і відкрили "другий фронт" в Абхазії. Вони вдерлись у Грузію через Кодорську ущелину й розпочали бомбардування цілей на території суверенної держави. Росіяни окупували військові бази та місто Ґорі. Невдовзі після підписання угоди про припинення вогню Росія поквапилася офіційно визнати Південну Осетію та Абхазію.

Аналізуючи цей "бліцкриг", слід пам'ятати, що ще 30 травня 2005 р. завершилися переговори щодо виведення російських військових баз, які діяли майже десять років. Відповідно до спільної заяви міністрів закордонних справ, останній російський військовий мав залишити територію Грузії саме в 2008 р. Але дуже вже не хотілося двоголовому орлові залишати звичне сідало. Тож у хід ішли численні провокації, а в результаті серпневого конфлікту та встановлення маріонеткових режимів у Сухумі й Цхінвалі російський військовий контингент залишився на території Грузії на невизначений час.

За публікацією "УМ"

ВТРАТА

ПРОСТИ І ПРОЩАВАЙ...

Київська міська організація Товариства "Меморіал" імені Василя Стуса глибоко сумує з приводу тяжкої втрати – смерті заступника голови Київського "Меморіалу" Степана КИРИЛЕНКА
та висловлює щирі співчуття родині, близьким і друзям покійного.

Степан Кириленко відійшов у засвіти насвітанку, четвертого серпня 2012 року, на 66-му році життя, після тривалої та тяжкої хвороби.

Патріот і подвижник, він понад усе любив Україну, послідовно працював в ім'я її Незалежності та свободи, повернення народові історичної пам'яті.

Кандидат технічних наук, Степан Кириленко від початку створення "Меморіалу" брав участь у його розбудові, організації виставок, міжнародних наукових конференцій, зокрема, останньої з них – "Співпраця між СРСР і Німеччиною у міжвоєнний період та в роки Другої Світової війни", на якій він виголосив ґрунтовну доповідь.

У великій скорботі ми прощаємося з Другом словами: "Прости і прощавай!" Молимо Господа, аби оселив Він душу його там, де праведні спочивають.

Вічная пам'ять...

Роман КРУЦИК,
Голова Київської міської організації
Товариства "Меморіал" ім.В.Стуса

ПОЗИЦІЯ

МАЄМО НАВЧИТИСЯ БУТИ УКРАЇНЦЯМИ

Кожного тижня меценат Андрій Лопушанський радує своїх земляків на Львівщині новими добрими справами. В полі його зору економіка, культура, релігія, збереження історичної пам'яті, виховання молоді, допомога потребуючим, впорядкування територій населених пунктів і багато іншого.

– Яку мету ставите собі як результат діяльності? – запитала я Андрія Ярославовича. – Адже на утопіста чи романтика, враховуючи успішний бізнес, не виглядаєте...

– Я справді намагаюсь хоч трохи полегшити життя моїх земляків. Однак розумію, що, навіть витрачаючи великі кошти, не зможу допомогти всім. Своїми вчинками хочу показати, що й одна людина здатна багато зробити, якщо вона щиро цього хоче, якщо думає не тільки про себе. Потрібно лише відчувати себе громадянином, патріотом, українцем.

– Отже, мова йде про виховання нової людини?

– Саме так. На моє глибоке переконання збудувати справді незалежну, вільну, сильну державу, таку, яку б шанували і до якої прислухалися б у світі, зможуть люди з цілком відмінним світоглядом, ніж має сьогодні значна частина наших співвітчизників.

– Що ви маєте на увазі?

– Найперше – самоповагу. Працьовиті від природи, ми навчилися мовчки зносити знущання роботодавців, бо… іншої роботи нема. Співчутливі, щирі, генетично проходимо мимо палаток з голодуючими і, хоч серце обливається кров'ю, мовчимо, бо… буде ще гірше. Не йдемо на вибори, не голосуємо за тих,кому довіряємо, бо… й так усе вкрадуть. Одне слово, куди не кинь оком – байдужість, безнадія, бажання "пересидіти", перебути, вижити. А що далі? Та ж від нас уже забрали все – мову, історію, пам'ять, добробут, забирають землю, ліси, надра. Що залишиться і кому? Я часто зустрічаюся з різними людьми, задаю їм ці запитання. І дуже прикро, коли чую у відповідь: та вони, тобто політики, влада, усі одинакові. Хай уже чубляться між собою, тільки б не було ще гірше.

– Щось дуже знайомий мотив: "только б не было войны", – казали при радянській владі. І готові були терпіти будь-які негаразди.

– Добре кажете. Бо ота рабська покірність, байдужість – не що інше, як спадок минулих літ, синдром homosovietikus, який ще не вивітрився.

– Ой, пане Андрію, та ж ми з вами ще пам'ятаємо, як радянська влада виховувала "нову людину" і нову спільноту, пойменовану "радянський народ".

– Так. І їм той експеримент удався. А ми пожинаємо його плоди. Модель "нової людини" була чітко сформована. Кращі зразки для наслідування подавалися в літературі, в кіно, в підручниках з гуманітарних дисциплін. Павлик Морозов, Павка Корчагін… Вони приходили до наших дітей ще в колиску. Паралельно відбувалася підміна ряду світоглядних понять. Зокрема, свободи. Нова людина була вільна від Бога, тобто від совісті, як головного мірила її вчинків і намірів. Вільна також від землі і приватної власності, а це означає – від уміння самостійно працювати (не як гвинтик великого механізму, а як творець) і бачити перспективи цієї праці, проявляти ініціативу і брати на себе відповідальність за її реалізацію. До речі, від потреби думати також були вільні, бо напрямок розвитку держави в цілому і кожного зокрема визначала компартія, яка, по суті, й була головним власником, який примножував свої багатства завдяки дешевій робочій силі "нової спільноти". Вільною "нова спільнота" була й від національної приналежності, а значить – і від національної свідомості. Мовою спілкування була російська, натомість національні мови були визнані як такі, що мають з часом відмерти, як непотрібні, неперспективні. Разом з мовою поволі відмирали мрії й надії на свою незалежну, суверенну державу, вмирала віра про можливість її відродження взагалі. Звільнена спільнота була й від власної історії. Для всіх так званих радянських народів історія починалася з 1917 року.

– Натомість російський народ не був позбавлений ні своєї мови, ні своєї ідентичності.

– Звичайно. Сьогодні ми всі є продуктом життєдіяльності минулого суспільства. Дивіться, найбільш активні homosovietikus ідуть у найголовніші сфери життєдіяльності суспільства сучасного – економіку, політику. Вони створюють об'єднання, партії, клани. І маємо викривлену копію вже мертвого суспільства.

– Де ж тоді поділися наші козацькі гени, наша ментальність?

– Вони є, інакше ми б не здобули держави. Але здобути завжди легше, ніж збудувати. Бо серед тих будівничих є цілі покоління людей, народжених в СРСР, головним чином після Другої світової війни. Їм сьогодні від 40 до 70 років. І вони становлять політико-демографічний хребет сучасної України. І є ще молодь, народжена після 1980 року, яка виросла вже в атмосфері національного відродження, антикомунізму, але яка ще частково зберігає наліт "виховання батьками".

– Де ж вихід?

– Його кожен мусить знайти сам і в собі. Маємо навчитися бути українцями, усвідомити, хто ми і для чого живемо на цій землі. Я ще раз підкреслюю – не називатися, а бути, бо йдеться вже про людей, відірваних від українства у третьому чи навіть другому поколінні.

– Чи не тому ви так багато уваги приділяєте вихованню дітей?

– Так, бо їм не тільки жити в цій державі, але й розбудовувати її.

– На що звертаєте увагу найбільше?

– Тут нема й не може бути дрібниць. Адже здоров'я, гармонійний розвиток, інтелект – усе має відношення й до політики. Все працює на авторитет держави.

– Однак є сфери, загальновизнані аполітичними. Наприклад, спорт.

– Це дуже поверхове судження. Маємо свіжі дуже красномовні приклади. Під час Євро-2012 збірній України не зарахували гол у матчі з британцями. Тепер на XXX літніх Олімпійських іграх у Лондоні ще кілька "випадкових" збігів. В результаті боксерського поєдинку між українцем Євгеном Хитровим і британцем Етноні Огого при нічийному результаті перемогу зараховують британцеві. І це після того, як українець двічі відправив британця в нокдаун. При цьому міжнародна асоціація любительського боксу відхилила всі апеляції українців щодо несправедливого рішення. Далі. Після апеляції збірної Японії українська чоловіча збірна з гімнастики опиняється з третього на четвертому місці, тобто їх свідомо позбавили медалей. Так само олімпійське журі позбавило бронзової медалі Людмилу Йосипенко, українську спортсменку з багатоборства. Переконаний, з сильною державою так ніколи не вчинили б. Отже, слабкість держави, її політичних лідерів, відсутність саме національної політики позначається на міжнародному авторитеті.

– Пане Андрію, виховання – процес важливий і довгий. Що, на вашу думку, може зробити його ефективнішим?

– Національна ідеологія держави. Особливо важливо це усвідомити в контексті майбутніх виборів. Щоб до влади прийшли політики, здатні зробити її основою своєї діяльності.

Розмову вела
Леся РУПНЯК

Наші корпункти

Вінниця	В'ячеслав Березовський	(067) 258-55-71
Дніпропетровськ	Хоменко Микола	(056) 748-17-92
Донецьк	Олійник Марія	(062) 337-23-48
Житомир	Крук Микола	(0412) 44-52-32
Запоріжжя	Тимчина Василь	(0612) 67-31-82
Івано-Франківськ	Салига Роман	(0342) 3-11-35
Кіровоград	Тріщенко Віктор	(0522) 36-95-25
Київська обл.	Сахацький Олександр	(04597) 4-92-93
Київ	Шепетюк Юрій	(044) 278-63-89, 279-68-34
Луцьк	Хомич Іван	8-095-92-66-154
Львів	Динилиха Ігор	(0322) 38-67-63
Миколаїв	Яценьо Софія	(0512) 49-67-90
Одеса	Парфенюк Василь	(048) 758-31-13
Полтава	Паламарчук Дмитро	(050) 171-63-49
Рівне	Бідюк Юрій	(050) 435-34-34
Севастополь	Проценко Володимир	(0692) 48-79-46
Сімферополь	Овчарук Василь	(0652) 29-77-43
Тернопіль	Білах Іван	(8050) 339-56-12
Ужгород	Сачко Олександр	(099) 053-48-69
Харків	Дяків Богдан	(057) 716-02-18
Херсон	Реуцький Іван	(0552) 26-50-56
Хмельницький	Бенюк Ніна	(8096) 362-72-23
Черкаси	Савченко Максим	(067) 647-35-24
Чернівці	Лютик Віктор	(0372) 51-02-72
Чернігів	Рябченко Валерій	(04622) 4-38-81

ІНТЕРВ'Ю З ПОЛІТИКОМ

СИЛА НАЦІОНАЛЬНОГО ОБОВ'ЯЗКУ

Конгрес Українських Націоналістів іде на парламентські вибори з "Нашою Україною" та Українською народною партією. Поки в ЦВК триває реєстрація кандидатів у народні депутати по мажоритарних округах і процес "легітимізації" затверджених на форумах партійних списків, ми з лідером Конгресу Степаном Брацюнем домовилися особливо не заглиблюватися в специфічну тематику виборчих перегонів. КУН – партія ідеологічна. Серед її членства нема корупціонерів, олігархів, нема кримінального бізнесу, нема "хворих" на різноманітні "фобії" чи людиноненависництво. Люди, які сповідують ідеологію українського націоналізму, – ідейні, для них Україна – понад усе. Хоча в це важко повірити – в часи цинізму та продажності, коли суспільству нав'язують скептичне ставлення навіть до самого слова "патріот". А тим часом висока духовність, моральні принципи, жертовність були притаманні переважній більшості українців – членів ОУН доби Євгена Коновальця чи Степана Бандери. Тому й розмову із Степаном Брацюнем хочу розпочати з "ідейних" запитань. Тим більше, що мій співрозмовник має репутацію ідейного політика, чесного, незаплямованого, відданого національній справі. Таких людей в українському політикумі небагато.

– "Україна – понад усе" – гасло не лише націоналістів, а й усіх патріотично налаштованих громадян нашої держави. Що означає воно для Вас у конкретному вимірі?

– Це означає, що я і мої однодумці понад усе цінуємо свободу і честь України. Сьогодні свобода України загрожена, оскільки існує реальна небезпека її незалежності, а честь України, як ніколи, принижена. Годі сподіватися, що честь і свободу України захищатиме влада, – вона навіть не мислить такими категоріями, а розглядає їх як предмет торгу. Підписуючи горезвісні Харківські угоди, фактично, торгуючи територіальною цілісністю держави, офіційний Київ сподівався на преференції від Росії. Натомість, як, утім, і варто було сподіватися, у відповідь одержав глум і зневагу – традиційні методи впливу Кремля на свою жертву. Адже людина, яку постійно принижують і над якою знущаються, згодом втрачає такі риси, як відпірність до зла, почуття власної гідності та самоповаги, вона сприймає зневагу, як норму, і підкоряється тирану. Те ж саме відбувається і з суспільством. Тому сьогодні ми пожинаємо наслідки імперського експерименту над українською нацією, коли все питомо українське висміювалося та знищувалося, включно з інтелігенцією та селянством, а вони – сіль землі.

– Гадаєте, коли російська агентура в Україні чи вирощені нею жлоби місцевого походження демонстративно насміхаються над нашими національними святинями, зневажають мову, історію, сам наш народ, то затуркані московською нахрапистістю українці воліють цього не помічати і залишаються глухими й сліпими тоді, коли йдеться про їхню честь?

– Тотальна самозневага українській нації не притаманна. Приклад цього – всенародне зрушення на захист української мови. Проте певна частина народу досі уражена страхом, звичайно, вона все бачить і розуміє, але начебто воліє не помічати і демонструє байдужість, удавану байдужість тоді, коли кожний свідомий громадянин Чехії чи Франції захищав би честь своєї нації всіма доступними методами. І це – нормально, по-європейськи! Тим часом світ дивується, чому українці досі не стали господарями своєї долі на власній землі. А наші справжні друзі в Європі, як, наприклад, президент Польщі Броніслав Коморовський, коли помічають бодай найменші зрушення, щиро за нас радіють, констатуючи: "Є значний поступ. Україна зміцнила свою суверенність і почуття національної свідомості". Для європейця Броніслава Коморовського визначальним критерієм поступу є зростання національної свідомості українців. Бо лише для нації, яка себе поважає, відчинені двері в європейську спільноту, тому що вона здатна шанувати права і свободи інших народів.

– Саме Польща продемонструвала такий приклад, коли її Національна рада з телебачення та радіомовлення покарала штрафом у 75 тисяч злотих (близько 180 тисяч гривень) польське радіо за поширення дискримінаційних і відверто образливих висловлювань про українок, мовляв, справжні поляки мають поводитися з українками, як з домогосподарками.

– Щоб нівелювати шкоду, завдану іміджу України, а також польсько-українським відносинам, Польща вдалася до правового методу покарання – адміністративного штрафу. Її адекватна та своєчасна реакція зумовлена саме європейськістю цієї країни.Про цей прецедент варто говорити як про приклад захисту репутації українців. МЗС України зверталося до Польщі з вимогою вибачення журналістів. Проте я не пригадую жодного випадку, аби наше закордонне відомство з відповідною вимогою зверталося до Російської Федерації, де образа України та українців – "вищий пілотаж" і для журналістів, і для чиновників, і для керівництва країни. Невідомі мені й випадки, коли б Москва вдавалася до санкцій за "наїзди" на Україну. Навпаки, такі українофобські прояви заохочуються на державному рівні.

– Яким чином, на Вашу думку, можна відновити репутацію України у світі? Адже ще не давно українців сприймали у світі, як вісників свободи і миролюбства, особливо, після Помаранчевої революції.

– Для відновлення позитивного іміджу України буде замало, якщо скажу традиційне: треба змінити владу. Необхідно створити спеціальні державні програми, налагодити співпрацю з зарубіжними засобами масової інформації, запроваджувати українські кафедри в провідних університетах світу, поширювати правду про Україну, її культуру, історію. Врешті, перебуваючи за кордоном, наші громадяни мають демонструвати високий культурний рівень і самоповагу. А влада має рішуче реагувати на кожний випадок образи честі й гідності України та українців.

– Тоді українському МЗС доведеться чи не щодня надсилати "ноти протесту" Російській Федерації. На жаль, усі приниження, які нам шлють звідтіля, сприймаються на Банковій, причому, не лише за Януковича, з побожною покірністю. Чому?

– Бо ті, хто кермує Україною, не мають хребта! Вже й у вільному світі вважають, що Україна проковтне будь-яке приниження. Так не може бути! Я зараз наведу дуже гіркі й образливі для мене, як для українця, фрагменти із статті американського професора Олександра Мотиля. Він, посилаючись на східноєвропейського дипломата, пише, що для Європи Україна стала замінником Росії, на який можна направляти своє незадоволення та презирство "без особливих наслідків"! "Клептократія Януковича є не гіршою за режим Путіна, але зважаючи на те, що вона не несе жодної енергетичної чи військової загрози, то Україна стала ідеальним "східноєвропейським іншим". Таким чином, – йдеться в статті, – немає необхідності бути коректними щодо України, оскільки нема що втрачати". І далі: "...Україна стає замінником для презирства, з яким європейці ставляться до Росії (не менше, ніж до України), але ніколи про це не скажуть. Яка огидна доля для України: бути замінником Росії!" На жаль, те, що написано в статті, – гірка правда і пекучий біль для українця.

– І водночас прояв подвійних стандартів з боку тих, на кого посилається професор Мотиль. Я так розумію, що нема в нас іншого "рецепту", ніж той, що йде від наших великих попередників: покладатися лише на власні сили.

– Важко придумати щось мудріше. Адже в світі поважають лише сильних. Члени ОУН, навіть опинившись в еміграції, ставили лише на власні сили, не брали громадянства чужих країн – так вчинили Степан Бандера, Слава та Ярослав Стецьки та інші видатні постаті національно-визвольного руху. Вони закликали наших земляків в еміграції розбудовувати Україну навколо себе. І досягли багато, бо створили Україні добре ім'я у світі, незважаючи на шалену антиукраїнську пропаганду Москви.

– А що сьогодні?

– А сьогодні Конгрес Українських Націоналістів іде на парламентські вибори з гаслом "Захисти Україну!" Це означає: захисти честь і свободу України від потопу орди, відроди її духовність і високу моральність, захисти майбутнє своїх дітей. І пам'ятай – починати треба із себе. Адже Україна починається від кожного з нас. Але це тема для наступної розмови.

– Дякую за бесіду.

Розмову вела Марія БАЗЕЛЮК

КОМЕНТАР

ПРОГРАМА ОБ'ЄДНАНОЇ ОПОЗИЦІЇ...

Українській мові присвячено два "геніальних" абзаци, які ми спробуємо проаналізувати. Але спочатку – цитата: "Ми реалізуємо політику, яка утвердить українську мову, єдину державну, як мову дипломатії і високого мистецтва, найсучаснішої естради і найновіших технологій, і, водночас, дасть змогу розвиватися іншим мовам народів України; всі бажаючі вчити українську мову отримають для цього повноцінні можливості.

Забезпечимо високий рівень присутності української мови в національному інформаційному просторі, зокрема, на телебачення (*так у програмі* – **Т.М.**) та радіо. Засобами соціальної реклами популяризуватимемо українську мову, яка має стати потужним засобом міжособистісного спілкування в усіх сферах суспільного життя". По-перше, виходить, що за утвердженням державної мови закріплено сфери дипломатії, високого мистецтва, найсучаснішої естради, найновіших технологій. У всіх інших сферах – освіті, науці, інформатиці, органах державної влади і місцевого самоврядування, частково культури (крім високого мистецтва і найсучаснішої естради), документації, різних офіційних документах, рекламі, маркуванні товарів, тощо – утверджувати українську мову як єдину державну необов'язково.

По-друге, автори програми ввели поняття "мови народів України", яке відсутнє в українському законодавстві і суперечить Конституції України. Очевидно, вони взяли приклад з Президента України В. Януковича, який Указом від 30 вересня 2010 року "Про Міжнародний мовно-літературний конкурс учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка" запровадив подібне поняття "мови Українського народу". Два роки тому Янукович переслідував одну мету – покласти початок знищенню Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика. А яка ж мета в об'єднаної опозиції?

По-третє, українській гарантується статус мови "міжособистісного спілкування", тобто на кухні, а про статус мови міжнаціонального спілкування – анічичирк. Це так, щоб не наступити на російський мозоль. А заїкнутися про позитивну дискримінацію на підтримку української мови, про що вже нагадують нам західні науковці, зокрема професор Фрейбурзького університету Юліане Бестерс-Дільгер ("Дзеркало тижня", 27.07.12), – зась.

Немає згадки про мову і в іншому розділі – "Сім наших першочергових завдань". І жодного "мовного сліду" – в переліку законопроектів, які мають бути ухвалені для реалізації розділу програми "Духовно багате, культурно розвинене суспільство". І це в той час, коли йдуть бої проти одіозного законопроекту "Про засади державної мовної політики".

Вичерпний перелік необхідних законопроектів, за версією об'єднаної опозиції, такий: "Про національне культурне виробництво"; "Про внесення змін до деяких законів України щодо підтримки неприбуткових організацій"; "Про розвиток гуманітарної сфери України"; "Про заборону приватизації споруд культового призначення, які знаходяться у державній і комунальній власності"; "Концепцію державно-конфесійних відносин в Україні".

Насправді мовна сфера потребує низки важливих законопроектів, і кому, як не об'єднаній опозиції, треба було запропонувати їх на розгляд суспільства. Назвемо деякі з них, хоча і є сумнів, що така опозиція візьме це до уваги. Отже:

– законопроект про внесення змін до Закону України "Про ратифікацію Європейської хартії регіональних мов або мов меншин" (новий переклад Хартії); законопроект про підтримку україномовних ЗМІ та україномовного книговидання шляхом податкових пільг і преференцій для україномовної інформаційної продукції зі спеціального фонду для формування єдиного мовно-інформаційного простору; законопроект про запровадження квот на обов'язкове видання 75 відсотків україномовних друкованих ЗМІ; законопроект про внесення змін до Закону України "Про рекламу"; законопроект про внесення змін до Закону України "Про громадянство України", передбачивши для здобувачів українського громадянства іспити з української мови та історії; законопроект про внесення змін до Закону України "Про державну службу", доповнивши його статтею про неухильне додержання вимог законодавства про мови посадовими і службовими особами органів виконавчої влади під час виконання ними службових обов'язків.

Це далеко не повний перелік, який би треба було доповнити і деякими важливими урядовими постановами. Це якщо відштовхуватися від фраз-фанфар Яценюка про створення опозицією в майбутньому парламенті більшості, а значить, нового уряду.

А поки що "маємо те, що маємо".

Тарас МАРУСИК

Закінчення. Початок на 1-й стор.

ПОГЛЯД

ЧОМУ РОСІЙСЬКОМОВНІ ЗАХИЩАЮТЬ УКРАЇНСЬКУ

Ірина МАГРИЦЬКА

Під час нещодавнього мовного протистояння в Україні не був належним чином осмислений такий суспільний феномен, як захист російськомовними громадянами нашої державної мови від законопроекту Ківалова-Колесніченка. Вони це робили біля Українського дому та на різноманітних ток-шоу, при цьому навіть не декларуючи чітко, навіщо це їм.

Прибічники ж того законопроекту дорікали своїм опонентам, що ті не мають права захищати українську, оскільки або не користуються нею в повсякденному спілкуванні, або зовсім не володіють.

Саме такі закиди робив губернатор Харківщини Михайло Добкін лідеру опозиції Арсенію Яценюку, депутат-регіонал Василь Кисельов – літньому актору російського театру, росіянину за походженням та першим місцем проживання (на жаль, забула його ім'я), генеральний директор Луганського державного телеканалу ЛОТ Родіон Мірошник – відомому на Донбасі правозахиснику Миколі Козирєву.

Звісно, цей полемічний хід аж ніяк не міг бути власним креативом названих регіоналів.

У кращому випадку – це ноу-хау їхніх партійних ідеологів, якщо не рекомендація з "близького зарубіжжя".

Так чи інакше, але це спрацьовувало, і їхні опоненти після цих зауважень не могли дати чіткої гідної відповіді на ці закиди.

Не було її і в наших провідних політологів, які обмежилися лише припущеннями про те, що захисники мови в цьому випадку виступали як патріоти нашої держави, а прихильники законопроекту – як послідовники політики Валуєва та Сталіна стосовно української мови.

Якби все було так просто, то, напевне, такий інтелектуал, як Козирєв, сказав би про це. Але цього не сталося, бо, на моє переконання, мотиви захисту нашими російськомовними співгромадянами української в нашій державі дещо складніші, ніж названа історична паралель.

ЗАГРОЗИ ВІД ЗАКОНОПРОЕКТУ

Його автори та їхні численні однодумці переконують нас у тому, що жодної загрози від того, що той стане законом України та буде втілений, не передбачається, оскільки єдиною державною у нас залишається українська мова.

Реалії ж свідчать про дещо інше. Так, у прямому ефірі ЛОТу той самий Микола Козирєв навів кричущий факт нехтування нашою державною мовою на місцях – ще до ухвалення цього законопроекту як закону. За його даними, одна мешканка Донбасу не змогла влаштуватися на роботу в Берегівському районі Закарпаття з причини незнання нею угорської мови. Ось вам і чинний статус української, як державної, вже сьогодні! А що буде завтра, коли, не дай Боже, законопроект Ківалова-Колесніченка набере сили Закону?

Щось подібне відбулося й зі мною в Луганську. Для того, щоб пройти до Луганської ОДА, я зайшла до бюро перепусток. Чиновниця, до якої я безпосередньо звернулася українською, відверто глузувала та сміялася з мене й просила свою колегу перекладати мою мову.

Моє письмове звернення з цього приводу до голови Луганської ОДА Володимира Пристюка той переадресував голові Луганської обласної Ради Валерію Голенку. Останній у письмовій формі повідомив мені, що нібито це бюро перепусток обслуговує обласне комунальне підприємство "Управління адмінбудинками", працівники якого не є державними службовцями, а отже, не зобов'язані володіти українською.

Тоді я звернулася до прокуратури, яка відповіла мені, що це не її компетенція, але я маю право звернутися з цього приводу до суду.

Якщо поєднати цей випадок із тим, про який розповів Микола Козирєв, то мимоволі виникає запитання: а в якій державі (українській, угорській чи російській) ми з вами живемо?

До речі, пан Микола у своїх теледебатах на ЛОТі розповів Родіону Мірошнику (у недалекому минулому – заступникові голови ЛОДА) і про свій, і про мій випадок. На що той прибічник "руского міра" та великий шанувальник ката донських козаків та керівництва Червоної Армії у 1939 році Ворошилова цинічно збрехав,

що нібито я вимагала спілкування українською від звичайної вахтерки ОДА.

Тож усе це, разом узяте, свідчить про те, що державна мова не є атрибутом тієї чи іншої держави разом із її Гімном, Прапором та Гербом, а є самим підмурівком державності, без якого та, як у нашому випадку, перетворюється на фікцію.

Ця теза стає ще більш актуальною, коли президент сусідньої держави, хай і вустами своєї дружини, заявляє на весь світ про те, що Росія закінчується там, де закінчується російська мова. Якщо ж додати до цього, що ця держава має другий у світі військовий потенціал і територіальні претензії до України на державному рівні, то надавати в цій ситуації російській мові навіть статус регіональної, погодьтеся, можуть тільки приховані антидержавники.

ЩО НАСПРАВДІ РАЗОМ ІЗ МОВОЮ ЗАХИЩАЮТЬ РОСІЙСЬКОМОВНІ ПАТРІОТИ

Але прямої агресії з боку Росії не буде. Вона намагається загарбати Україну, вперше у своїй історії, мирним шляхом. І вельми промовистим у цьому плані є ідеологія "руского міра", яка позиціонується перш за все з православ'ям, російською культурою та мовою, спільною історичною пам'яттю та спільними поглядами на розвиток суспільства.

Якщо придивитися до того, ким та як утілюється ця доктрина в Україні, то не можна не помітити, що в цього керованого процесу є відповідальні за кожний пункт цього "всесвітнього" проекту, а отже, є, вочевидь, і свої закордонні координатори.

Так, за втілення в наше суспільство православ'я персонально відповідає колишній агент КГБ Володимир Гундяєв, який нині перебуває в сані патріарха Російської православної церкви.

За втілення російської культури, схоже, – керівники Першого національного телеканалу Валід Арфуш та Єгор Бенкендорф разом з генеральними продюсерами всіх інших загальноукраїнських комерційних телеканалів, незалежно від частки російського капіталу серед їхніх власників. Винятком тут є хіба що керівництво 5-го каналу та ТВі. Недарма ж останній уже відчуває певні незручності з боку керівництва силових структур нібито незалежної України.

За російську мову в Україні в рамках утілення доктрини "руского міра", здається, відповідають пани Колесніченко, Ківалов, Єфремов, Гриневецький і товариш Симоненко. Тому годі сподіватися, що вони коли-небудь зупиняться у своїх діях, скерованих на розкол нашого суспільства. Не зупиняться, бо дуже можливо, що потайки мріють про свою забезпечену та почесну старість де-небудь на Рубльовці.

Дуже суттєво просунувся у плані втілення в життя спільної з Росією історії наш міністр освіти та науки Табачник, із якого, мабуть, кремлівські координатори просування "руского міра" в Україні радять брати приклад усім іншим своїм агентам впливу, відповідальним за інші пункти цього "глобального" проекту.

Нарешті, за "спільні погляди на суспільний розвиток" відповідає численна армія проросійських політологів та соціологів в Україні на чолі з паном Корніловим.

Не треба бути великим футурологом, аби передбачити, що після остаточного втілення в усі сфери суспільного життя України доктрини "руского міра" наша держава, за висловом класика російської літератури Салтикова-Щедріна, "будет упразднена за ненадобностью".

Але, як і всі подібні проекти, "рускій мір" має і свій зворотній бік, про який його автори, ідеологи та керівники воліють мовчати. Але він добре проглядається й без будь-якої реклами з їхнього боку і в Україні, і в самій Росії. На ці тіньові цінності "руского міра" нерідко вказують європейські політики, громадські діячі та інтелектуали.

Це, перш за все, авторитарний стиль правління, який базується на принципах особистої віддаготі вождям та тотальній корупції, яка в силу цього є апріорі непереборною в поки що єдиній державі "руского міра".

Це так звана керована демократія, яка передбачає тотальний контроль над ЗМІ, витіснення опозиції на політичний маргінес та щільно керовані владою виборчі процеси. Все це, разом узяте, гарантує збереження цинічного ставлення держави до власних громадян і не дає жодної перспективи розбудови громадянського суспільства.

І нарешті, третя особливість "руского міра", яка випливає з перших двох, – це постійний пошук зовнішнього ворога, який є своєрідним громовідводом від неминучих внутрішніх суспільно-політичних конфліктів. Це призводить до надмірної мілітаризації держави та її суспільства та перманентних військових конфліктів по периметру кордонів імперії та на її національних околицях.

Наслідком цього є часткова ізоляція країни в сучасному світі та ментальне неприйняття її громадян цивілізованим людством (готелі "без росіян" популярні в усьому світі).

Усе це добре бачать не тільки російськомовні громадяни України, але й наші росіяни, які відчули кілька років тому якщо не європейську свободу своєї особистості в нашій країні, то щось вельми на неї схоже, чого "рускій мір" їм, м'яко кажучи, зовсім не гарантує.

Українська мова є найпотужнішим редутом на шляху його просування в Україні, втрата якого робить приєднання до "руского міра" вже неминучим та остаточним з усіма перерахованими його наслідками.

Ось чому інтелектуально просунуті громадяни України російської національності та всі інші російськомовні захищали, захищають та захищатимуть і надалі українську мову анітрохи не гірше за своїх україномовних співгромадян.

Луганськ

ПОГЛЯД

НАШІ ІГРИ – ЧУЖОЮ МОВОЮ?

Від Першого каналу вимагають змінити мовний формат висвітлення Олімпіади

Велика група телеглядачів звернулася з відкритим листом із приводу коментування Олімпіади на УТ-1 до генерального директора Національної телекомпанії України Єгора Бенкендорфа. Ініціаторами петиції стали журналісти "УМ". Серед підписантів – більше двох сотень небайдужих, серед яких народний депутат України Олесь Доній, уповноважений Всеукраїнського комітету на захист української мови; президент Києво-Могилянської академії Сергій Квіт, кінорежисер Володимир Тихий, перекладач Олекса Негребецький, науковці, перекладачі, працівники ЗМІ, підприємці, менеджери, робітники, педагоги, студенти, лікарі, тренери, пенсіонери, громадські активісти, представники різних верств суспільства із різних регіонів – від Львова до Києва й Луганська, від Житомирщини до Поділля й Криму.

"Ми вважаємо порушенням своїх громадянських прав той факт, що в ефірі Першого Національного в коментарях із XXX літніх Олімпійських ігор українська – державна – мова перебуває на других ролях, тоді як російська – переважає, – зазначено у зверненні до керівника НТКУ. – Такий дисбаланс ще можна було якось пояснити в ситуації з висвітленням на телебаченні чемпіонату Європи з футболу 2012 року, який віддали на відкуп комерційним каналам. Але у випадку з головною спортивною подією чотириріччя, Олімпіадою, крити нічим: її висвітлює ДЕРЖАВНИЙ канал, який функціонує на гроші платників податків і має як ніхто інший дотримуватися Конституції та мовного законодавства.

Стаття 10 Основного закону говорить: "Державною мовою в Україні є українська мова. Держава забезпечує всебічний розвиток і функціонування української мови в усіх сферах суспільного життя на всій території України".

Згідно із Законом "Про телебачення та радіомовлення", частка української мови в мовленні загальнонаціональних каналів має становити не менше 75 відсотків.

Вважаємо, що Перший Національний канал не забезпечує належним чином функціонування української мови у трансляціях з олімпійських арен та коментарях до них.

Адже змагання майже з кожного виду спорту, зокрема у прайм-тайм, поруч з україномовним коментатором супроводжує російськомовний. А мова студійної програми "Олімпійські пристрасті" – або принаймні наполовину російська, як у денних ефірах, або майже всуціль російська, як увечері.

Російська одномовність вечірніх "Олімпійських пристрастей" обурює тисячі й тисячі українських телеглядачів. І якби ж ще російськомовні ведучі були професіоналами своєї справи, від яких неможливо відмовитися з міркувань фаховості або рейтингу. Але ж це зовсім не так. Ведення "Олімпійських пристрастей" – здебільшого мляве, інертне, низькофахове.

Перший Національний почав ображати україномовну громадськість уже з самого початку Олімпіади-2012 – із церемонії відкриття, яку зі студії в Києві коментували четверо російськомовних ведучих і лише один україномовний.

У наруги теж є свої апогеї. В коментуванні Олімпіади на Першому Національному телеканалі таким стало запрошення в ефір російського ведучого Дмитра Волкова. 30 липня ввечері його залучили до коментування змагання плавців в "Акватік-центрі", і пан Волков дозволив собі в прямому ефірі клини над українською мовою як такою – росіянин назвав її "диалектом славянского языка". Це визначення різонуло слух мільйонів українських телеглядачів. А співведучий Волкова навіть не спромігся його виправити чи зробити зауваження".

Отже, підписанти петиції вимагають від керівництва Національної телекомпанії України:

– змінити мовні співвідношення в коментуванні Олімпіади в ефірі Першого Національного на користь української мови – аби кожна спортивна подія в ефірі державного каналу висвітлювалася державною мовою;

– забезпечити не менш як 75-відсоткову квоту української мови в ефірах "Олімпійських пристрастей" із Савіком Шустером;

– вибачитися перед українською громадою за образу на її адресу, що пролунала з вуст російського коментатора Дмитра Волкова.

Також представники української громадськості вимагають вибачень персонально Дмитра Волкова.

"Виступ українських спортсменів на Олімпіаді, що є головною спортивною подією чотирирічного циклу, є візитною карткою Української держави, і – значною мірою – не лише у спорті. Висвітлення Олімпіади на телебаченні так само є лакмусовим папірцем, дзеркалом державної політики в інформаційній сфері, – зазначено в листі. – Дискримінація української мови в олімпійському ефірі – образа патріотичних почуттів мільйонів українців. Ми не просимо зайвого – ми хочемо чути державну мову України в ефірі Першого Національного каналу. Інакше ваш канал не матиме морального права називатися "Національним".

У разі невиконання наших вимог залишаємо за собою право звертатися до суду".

Водночас один із призвідників обурливої петиції – Савік Шустер – в ефірі Першого Національного в ніч із неділі на понеділок заявив, що йому відомо про збір підписів під такою відозвою. Але змінювати формат "Олімпійських пристрастей" російськомовний ведучий з італійським і канадським паспортами не збирається. З його слів випливає, що канал має насамперед заробляти гроші, отримуючи більше реклами, а для цього одна з передумов – перевага "більш комерційної" російської мови.

 МОНІТОРИНГ СОВІСТІ

ПІДПИСАНИЙ ЛИТВИНОМ МОВНИЙ ЗАКОНОПРОЕКТ ЯК ПРОДУКТ ПРАВОВОГО ШАХРАЙСТВА

Володимир ВАСИЛЕНКО,
професор,
доктор юридичних наук

Всупереч своїм неодноразовим публічним заявам Голова Верховної Ради України Володимир Литвин 31 липня 2012 року підписав юридично неіснуючий мовний законопроект. Цьому передувало формальне внесення ним на розгляд Верховної Ради України 27 липня 2012 року пропозицій щодо усунення неузгодженостей та окремих неточностей, виявлених "при опрацюванні тексту Закону України "Про засади державної мовної політики" в редакції, яка була запропонована до першого читання". У зв'язку з цим необхідно зазначити таке.

Передбачене статтею 131 Закону України "Про регламент Верховної Ради України" право Голови Верховної Ради пропонувати усунення виявлених "редакційних неточностей або явних неузгодженостей" стосується не редакції законопроектів, ухвалених у першому читанні, а остаточних редакційних текстів законів, ухвалених у другому або в третьому читанні. Законопроект "Про засади державної мовної політики" на порушення ст.ст. 118-124 Закону "Про регламент Верховної Ради України" процедури другого читання не проходив. Отже, Верховна Рада України жодного тексту, який може вважатись остаточним текстом Закону "Про засади державної мовної політики", не ухвалювала і ухвалити не могла.

Як свідчить стенограма вечірнього засідання Верховної Ради 3 липня цього року перший заступник Голови Верховної Ради України Адам Мартинюк, з голосу, без рішення погоджувальної ради і розгляду внесених народними депутатами численних поправок, поставив на голосування питання щодо позачергового включення до порядку денного законопроекту №9073 "Про засади державної мовної політики". Воно провалилося ("за" було подано 219 голосів). Друге голосування стосувалося пропозиції головуючого ще раз повернутися до щойно "проваленого" питання щодо зміни у порядку денному (результат: "за" – 241). Після цього Адам Мартинюк не поставив на голосування питання про включення до порядку денного даного законопроекту, а одразу, навіть без зазначення редакції, в якій голосувався законопроект, поставив на голосування питання про ухвалення законопроекту №9073 в цілому ("за" – 248 голосів). Таким чином було проголосовано питання, навіть не включене до порядку денного, а головне – абсолютно не підготовлене до голосування.

Документ-фантом

З погляду права і факту, обговорення, голосування й ухвалення мовного законопроекту в другому читанні не відбулося і не могло відбутися в принципі, оскільки головний комітет відповідно до положень глави 20 Закону України "Про Регламент Верховної Ради України" продовжував працювати над його підготовкою до другого читання у зв'язку з великою кількістю поправок (понад 2000). Саме тому законопроект не був (і не міг бути!) завізований головою профільного комітету, керівником секретаріату цього комітету, керівниками юридичного і редакційного апарату Верховної Ради, як того вимагає ч. 1 ст. 117, а також не був (і не міг бути!) розданий народним депутатам "не пізніше як за десять днів до дня розгляду цього законопроекту на пленарному засіданні Верховної Ради". Через відсутність підготовленого до другого читання законопроекту неможливо було виконати вимоги ст. 119 регламенту щодо постатейного обговорення і голосування поправок на основі порівняльних таблиць та узгодити остаточний текст закону.

Отже, народні депутати проголосували за документ, якого в правовому сенсі не існує, за документ-фантом, до того ж – знову з порушенням ст. 84 Конституції України, яка вимагає особистого голосування кожним народним депутатом.

Саме тому у поданих Володимиром Литвином 27 липня 2012 року пропозиціях ідеться про текст законопроекту, ухваленого в редакції першого, а не другого читання.

Шахрайський трюк для створення ілюзії легітимності

Однак застосування Литвином ст. 131 Закону України "Про регламент Верховної Ради України" у прив'язці до редакції тексту законопроекту, ухваленого в першому читанні, суперечить цілям і змісту згаданої статті і є грубим порушенням вимоги щодо забезпечення порядку роботи Верховної Ради, передбаченої частиною четвертою ст. 82 Конституції України.

Згадана хитрість, а вірніше – шахрайський трюк, знадобились йому для створення ілюзії легітимності підпису Голови Верховної Ради під неіснуючим законом, оскільки відповідно до п. 9 ст. 131 у разі відхилення Верховною Радою всіх пропозицій Голови Верховної Ради, він зобов'язаний в той же день підписати раніше поданий йому текст закону.

Як і слід було очікувати, 30 липня 2012 року під час позачергової сесії Верховної Ради України перший заступник Голови Верховної Ради Адам Мартинюк, знову діючи на порушення Закону "Про регламент Верховної Ради України", поставав на голосування позачергової сесії Верховної Ради України непередбачене її порядком денним питання про розгляд пропозицій Голови Верховної Ради щодо усунення неточностей чи неузгодженостей у пошахрайськи сфабрикованому мовному законопроекті. Провладна парламентська більшість, ігноруючи вимоги народних депутатів, без будь-якого обговорення відкинула всі пропозиції Голови Верховної Ради і, тим самим, створила фіктивну підставу для підписання Володимиром Литвином неіснуючого закону. Чим він і скористався, нехтуючи своїми обіцянками, службовими обов'язками та вимогами Конституції України.

Дії Литвина та Мартинюка мають всі ознаки злочинів

Таким чином, із вправністю досвідчених наперсточників Володимир Литвин та Адам Мартинюк забезпечили здійснення операції з "легітимізації" по-шахрайськи сфабрикованого антиконституційного правового акту, який за своєю юридичною природою є правовою фікцією. З моменту внесення законопроекту Ківалова-Колесніченка і під час всіх стадій його проходження у Верховній Раді дії Литвина та Мартинюка мають всі ознаки злочинів, передбачених розділом VXII Кримінального кодексу України "Злочини у сфері службової діяльності", а саме "Зловживання владою або службовим становищем" (ст. 364); "Перевищення влади або службових повноважень" (ст. 365); "Службове підроблення" (ст. 366) та "Службова недбалість" (ст. 367).

Вони також несуть моральну і політичну відповідальність за свідоме просування у Верховній Раді акту, який суперечить Конституції України, підриває засади її конституційного ладу і створює стратегічну загрозу єдності держави та самому її існуванню.

Той факт, що Володимир Литвин одночасно з підписанням фіктивного мовного законопроекту зареєстрував у Верховній Раді проект Закону про порядок застосування мов в Україні і пропонує ухвалити його замість щойно підписаного ним акту, не звільняє його від відповідальності за нехтування своїми моральними, політичними та юридичними обов'язками. Тим більше, що навіть попередній аналіз і пропонований ним законопроект суперечить державній мовній політиці, визначеній ст. 10 Конституції України та рішенням Конституційного суду України від 14 грудня 1999 року № 10-рп/99 про офіційне тлумачення ст. 10 Конституції України.

У світлі викладеного слід зазначити, що в разі підписання фіктивного мовного законопроекту Президентом України, він поділятиме моральну, політичну і кримінальну відповідальність з керівництвом Верховної Ради України.

 ПОЗИЦІЯ

ДЕПУТАТИ ВІД КУН ІНІЦІЮВАТИМУТЬ СКАСУВАННЯ ЗАКОНУ ПРО МОВИ

Короткочасні політичні дивіденди та особистий зиск перемогли залишки патріотизму й елементарної порядності, через які спікер Володимир Литвин не підписав одразу горезвісний Закон "Про засади державної мовної політики". Так вважає голова Секретаріату Головного Проводу Конгресу Українських Націоналістів Володимир Манько.

"Українські патріоти мало сподівалися на порядність голови Верховної Ради, тому й почали безстрокові акції проти мовного закону, які досі тривають по всій Україні", – каже Володимир Манько.

Він зазначив, що Конгрес Українських Націоналістів одразу підтримав і приєднався до акції патріотів під Українським домом у Києві, також обласні партійні організації провели пікети на підтримку української мови по всій Україні.

"Перед виборами, звичайно, марно сподіватись, що Президент не підпише цього ганебного закону. Регіонали сподіваються, що це додасть їм бонусів у передвиборчій гонці. Тому здоровим глуздом у цій ситуації навіть не пахне, не спиняють владу навіть ті фантастичні суми, які доведеться виділити із бюджету України у разі вступу закону в силу", – підкреслює Манько.

Він переконаний, що після парламентських виборів новообрані депутати від Конгресу Українських Націоналістів одразу ж ініціюють скасування цього ганебного Закону.

Прес-служба КУН

ВОЛИНЬ: ФЕСТИВАЛЬНЕ ЛІТО

БАНДЕРШТАТ – СВЯТО УКРАЇНСЬКОГО ДУХУ

Леся БОНДАРУК

3–5 серпня в Луцьку відбувся шостий фестиваль "Бандерштат", присвячений 70-літтю створення Української Повстанської Армії. На території іподрому в Центральному парку культури і відпочинку імені Лесі Українки відбулося чимало цікавих заходів.

Родзинкою цьогорічного фестивалю була насичена й цікава музична програма. Хедлайнерами стали українські гурти "Kozak System" і "Танок на Майдані Конго". На сцену вийшов і "символ фестивалю" соліст гурту "Тартак" Сашко Положинський. Чималою популярністю у слухачів відзначилися виступи гурту "Кому вниз" (Київ), Орест Лютий із гуртом "Сталін & Гітлер капут", луцький гурт "Фіолет", "О.Торвальд" (Київ) та багато інших.

Традиційні гутірки – зустрічі з відомими людьми – об'єднали учасників фестивалю довкола важливих політичних, історичних та культурних подій. Перед присутніми виступили голова Центру громадянських свобод Олександра Матвійчук, поет Олександр Ірванець, політолог Олександр Солонтай, народний депутат Олесь Доній, лідер гурту "Кому вниз" Андрій Середа, письменник Дмитро Павличко, кінорежисер Тарас Чолій, історики Лариса Бондарук і Павло Гай-Нижник.

Лідер гурту "Сталін & Гітлер капут" Орест Лютий (а поза сценою – актор і телеведучий Антін Мухарський) презентував свій "стьобовий" проект "Лагідна українізація", який виконує українізовані пісні радянських часів. За словами шоумена, проект зародився понад двадцять років тому і має на меті українізувати "найбільш одіозні прояви" російського шансону. Як зауважив "професор антропології" (так називає себе Орест Лютий), існує дві частини "українізації": лагідна і сувора. На фестивалі він вирішив представити тільки лагідну, оскільки сувора "вганяє людей у культурологічний шок". Під час презентації Орест Лютий виконав кілька "українізованих" версій російських пісень. Приміром, "Пісня про зайців" перетворилася у композицію про бійців, які "косили" від призову, а пісня "Шаланды, полные кефали" стала "Вагони, повні москалів". "Ах, Одесса" трансформувалася в "Ах, Бандера", а "День победы" – в "Слава Україні". З вуст шоумена лунали також українські варіанти легендарної "Смуглянки" та "Мурки". А на завершення Антін Мухарський "українізував" Пушкіна "У лукоморья дуб зелений". В інтерпритації шоумена він звучав так: "Стоїть верба обабіч лісу". А під час виступу на головній сцені "Бандерштату" шквал оплесків зірвала пісня "З чого починалась Московія?" Вже з перших рядків – "З гнилих і безкраїх боліт…" – публіка сміялася і плескала в долоні. Ореста Лютого та його гурт присутні довго не хотіли відпускати зі сцени, однак музиканти пообіцяли, що повернуться.

У рамках фестивальних заходів діяла "літературна сцена". Її ведучим був Роман Романюк – виходець із Волині, а нині киянин. Своєю поезією зачаровували своєю митці з Київщини, Волині, Галичини.

Постійним важливим заходом "Бандерштату" є зустріч із ветеранами ОУН і УПА, яка відбулася у формі розмови із слухачами гутірки. Спеціальним гостем став Мирослав Симчич із Івано-Франківщини – легендарний сотенний Української Повстанської Армії, політв'язень ГУЛАГу. Він відомий тим, що командував найбільш результативним боєм УПА під Космачем у січні 1945 року. Тоді було знищено чотири сотні карателів з конвойної дивізії НКВС. Мирослав Симчич розповідав про своє життя і боротьбу в УПА, відповідав на запитання молоді. "Скажіть, пане Мирославе, чи вже варто братися за шмайсери?" – запитав худющий хлопчина з довгим волоссям, який вочевидь у своєму житті не зарубав і курки. "Може вже пора створювати нову УПА?", – всерйоз поцікавився гладкий хлопчина у футболці "Воля або смерть", на вигляд не здатний наздогнати навіть свійського кроля. Мирослав Симчич віджартувався і закликав всіх до єднання та згуртованості.

Перед молоддю із патріотичними піснями виступили хорова капела "Посвіт" Луцького палацу культури "Просвіта" та хор Братства вояків ОУН-УПА Подільського краю зі Збаража (Тернопільщина). Фестивальники влаштували патріотичний флеш-моб – люди вибудували зі своїх тіл абревіатуру УПА, яку сфотографували із аероплану *(світлина вгорі)*.

У неділю 5 серпня в межах проведення фестивалю українського духу "Бандерштат" центральними вулицями Луцька відбувся Марш слави Української Повстанської Армії. Окрім відвідувачів фестивалю та всіх охочих, до заходу приєдналися представники військово-історичної реконструкції Товариства пошуку жертв війни "Пам'ять" (м.Львів).

Найвидовищнішим заходом була історична реконструкція, яку відтворювали понад 40 спеціалістів із Рівненщини, Львівщини, Волині. Сюжетом стала типова історія боротьби українських повстанців із радянськими військами, коли у 1944–1945 роках волинське повстанське село потрапило під облаву НКВС. Понад годину учасники фестивалю слідкували за бойовою перестрілкою, в якій перемогли бійці УПА.

Несподіванкою став інцидент увечері на другий день фестивалю. З параплану невідомий скинув пачку антибандерівських листівок за підписом організації "Комсомол Волині". Слухачі концерту відреагували з гумором. Щоправда, чому волинські комсомольці, перекручуючи історію, пропагують Гітлера і фашизм, – це запитання до правоохоронців. Проте ця витівка не вплинула на святковий настрій і успіх проведення фестивалю. Не забарилася і народна творчість:

Комуністи взяли крила,
і нечиста їх носила.
Замутили дельта(пара???)план
*І кидали вс*аний спам.*
Право, хлопці, марш на мило!
Не всіх дурних війна побила…

Новинкою на "Бандерштаті" були нічні кіносеанси. Продюсер зі Львова Тарас Чолій привіз на фест чудове українське кіно – "Золотий вересень" та "Срібна Земля". Документальні фільми у стилі "дискавері" відтворюють події 1939 року, коли територію Західної України окупували радянські війська, а Закарпаття проголосило незалежну Карпатську Україну.

Активні батьки з молодіжної організації "Пласт" подбали про дозвілля діток на фестивалі. Діяло дитяче містечко, де діти розважалися і відпочивали з користю для себе. Пластунки навчали малечу ліпленню з тіста, робили ляльки-мотанки, разом із дітьми малювали і творили різноманітні аплікації. Дітвора була в захопленні та зовсім відмовлялася покидати фестиваль і йти додому.

Триденне проведення фестивалю не заважало національно-патріотичній молоді пам'ятати про чистоту, тож сміття активно прибирали і викидали лише у визначені місця. А нагородою за охайність було безплатне морозиво від спонсора – фірми "Ажур". Морозивом "на шару" також пригощали діток і учасників фестивалю у вишиванках.

Слід зазначити, що "Бандерштат" має особливі правила проведення – на ньому заборонено вживати алкоголь (і охорона за цим пильно стежила). Організатори також наголошували, що куріння небажане, тож кому дуже кортіло – ті курили обабіч від центру, подалі від основних заходів. Завдяки таким правилам молодь привчається святкувати без додаткових штучних стимуляторів, і це пропагує здоровий спосіб життя. Під час виступу соліст гурту "Танок на Майдані Конго" Фоззі зі сцени зауважив: "Ми грали на більш, ніж 200 фестивалях, але вперше на тверезому... Тут ми, українці, довели, що вміємо літати без бухла, наркотиків і гелікоптерів за 20 мільйонів".

Фестиваль відгримів, а молодь і досі радо згадує його події, інтернет заполонили фотокартки, якими обмінюються. Приємно було почути від школярів, що цьогоріч стали студентами і вже скоро розлетяться у різні куточки України на навчання, що наступного року всі зустрінуться саме на "Бандерштаті", бо пишаються цим фестивалем.

Хлопець дякує ветерану УПА Мирославу СИМЧИЧУ за його боротьбу за Україну

Ніно Бондарук – постійна учасниця фестивалю – захоплено малює

Подяка хору Посвіт за участь

Виступ Ореста Лютого виклакав шалений фурор

Повстанський хор із Збаража уже вдруге є учасником Бандерштату

Під час концерту

КОМЕНТАР

ЧИ ВИГІДНА УКРАЇНІ УГОДА ПРО ЗОНУ ВІЛЬНОЇ ТОРГІВЛІ В РАМКАХ СНД?

Володимир МАНЬКО

Тридцятого липня нинішнього року на позачерговій сесії Верховної Ради України було ратифіковано угоду про зону вільної торгівлі з країнами СНД. Слід зазначити, що рішення парламентської більшості оглядачі називають прогнозованим. А ось чи вигідне воно Україні?

Питання неоднозначне. Проте, не на користь інтересів України свідчить той факт, що у Верховній Раді голосували за ратифікацію угоди про зону вільної торгівлі з країнами СНД за спрощеною процедурою, без запитань та обговорень. Опозиції в залі також чомусь не було. Чому?

Проголосувало 260 карток з 277 зареєстрованих, тоді як у залі були присутні лише трохи більше ста осіб. Це свідчить про чергову фікцію ухвалення рішень у парламенті України, про те, що вирішують долю країни не народні обранці, а звичайнісінькі байдужі кнопкодави. Вони можуть натиснути кнопку, як то кажуть, і за себе, і за кума, і за брата, і за свата, і "за того парня". Зрозуміло, що ухвалене в такий спосіб рішення навряд чи буде вигідне Україні.

Хоча прем'єр Азаров вперто переконує у протилежному. Він обіцяє, що після набрання чинності договору про зону вільної торгівлі очікується, що "обсяги торгівлі України з країнами СНД збільшаться більш як на третину, тобто на 35 відсотків, а це сприятиме зростанню ВВП країни ... вступ договору в силу забезпечить сприятливі умови для вільного просування товарів українських виробників на ринки країн СНД".

Також пан Азаров наголосив на тому, що згідно з цією угодою торговельні суперечки вирішуватимуться процедурами, встановленими в СОТ, а ще прем'єр особливо виділив положення договору щодо транзиту вуглеводнів, яке передбачає протягом півроку розробку окремого документа, що регламентує цю сферу. "Ця угода відповідає національним інтересам та нормам СОТ", – підсумував свої аргументи на користь ЗВТ Микола Азаров.

Але ж як пояснити той факт, що Верховна Рада майже рік зволікала із ратифікацією угоди про ЗВТ. Нагадаємо, що 18 жовтня 2011 року в Санкт-Петербурзі 8 країн СНД домовилися про створення зони вільної торгівлі, але з низкою вилучень щодо окремих груп товарів (на які мита все ж таки передбачено). Угоду про це підписав той таки Микола Азаров. Однак парламент відмовився її ратифікувати, оскільки текст цієї угоди відрізнявся від того, який був парафований до підписання договору Азаровим. Навіть сам Янукович обурився, коли побачив підписаний Азаровим у Санкт-Петербурзі документ, який прем'єр підписував без директиви Президента. У свою чергу Росія дуже швидко ратифікувала цю угоду, з чого стає само собою зрозуміло кому вона вигідна. Звичайно, що "старшому брату".

І ось, як уже зазначалося, тридцятого липня український парламент все ж таки ратифікував угоду про зону вільної торгівлі з країнами СНД. Що ж спонукало Верховну Раду до такого кроку? Можна припустити, що в текст угоди внесено суттєві зміни на користь України, а опозиція бойкотувала ратифікацію договору про ЗВТ з країнами СНД просто за звичкою. Проте слід зазначити, що, на жаль, це зовсім не так. Адже комітет Верховної Ради із закордонних справ не рекомендував ратифікацію угоди. Там впевнені, що уряд не взяв до уваги ризики та втрати, а перелік вилучень з вільної торгівлі, на думку членів комітету, переважає перелік затверджених товарів.

Цієї думки дотримуються й аналітики Центру Разумкова, які зазначають, що Україна підписала договір, в якому, швидше, йдеться не про зону вільної торгівлі, а про зону обмежень з елементами вільної торгівлі, тому що перелік обмежень сягає кількох сторінок, і щодо імпорту, і щодо експорту.

Заступник голови комітету ВРУ Тарас Чорновіл також звернув увагу на те, що супровідні до угоди документи містять лише позитивні моменти. "Всі розуміють, що такі угоди завжди компенсуються і позитивами, і негативами. Негативи – приховані, що вже викликає певні сумніви", – заявив він, підкресливши, що цей момент помітили і співробітники науково-експертного управління ВРУ. Крім того, Т. Чорновіл зазначив, що не всі позиції з обмежень збігаються з принципами СОТ. Також в угоді про зону вільної торгівлі з країнами СНД не чітко виписані процедури розгляду торговельних спорів.

Проте, незважаючи на застереження керівника представництва ЄС в Україні Жозе Мануеля Пінту Тейшейри, який ще в лютому нинішнього року, виступаючи по українському телебаченні, наголошував на тому, шо зона вільної торгівлі України з ЄС несумісна з угодою про зону вільної торгівлі з країнами СНД, парламентська більшість зробила вибір на користь останньої. Не зупинило більшість і прогрес, який досягнуто останнім часом у перемовинах із ЄС, а саме парафування угоди про зону вільної торгівлі з ЄС українською та європейською сторонами у Брюсселі 19 липня цього року.

Чим викликане таке рішення? Скоріш за усе політичною доцільністю, оскільки цей договір був ратифікований у перший день після офіційного початку парламентської виборчої кампанії. Отже ратифікація договору про зону вільної торгівлі з країнами СНД є суто пропагандистським заходом, котрий разом з ухваленням Закону про мови покликаний продемонструвати політичні орієнтири Партії Регіонів та її сателітів. Аналітики зазначають, що цей документ, як і Харківські угоди 2010 року, працювати не буде. Вже найближчим часом ми побачимо, як члени-учасники Зони вільної торгівлі почнуть виставляти недисциплінованим українським бізнесменам величезні штрафи.

З аргументами проти ратифікації угоди про зону вільної торгівлі з країнами СНД, висловленими фахівцями й політологами, важко не погодитися. Проте не провладній більшості, бо у неї своя правда, зрозуміла не українському народові, а провладним олігархічним кланам.

ВЕРНІСАЖ

"УКРАЇНСЬКИЙ МІКЕЛАНДЖЕЛО" В ЛУВРІ

Головний музей Франції підписав контракт на виставку скульптур Іоана Пінзеля

Анастасія БОГУСЛАВСЬКА

Як повідомив головний хранитель фондів Львівської галереї мистецтв Ігор Хомин, до них нещодавно надійшов примірник контракту на проведення виставки у Луврі творів видатного скульптора бароко Іоана-Ґеорга Пінзеля. Відкриття виставки заплановане на 21 листопада.

Наразі над реставрацією скульптур працюють фахівці з музею Пінзеля у Львові. Планується, що до міста Лева приїдуть і київські реставратори. За транспортування скульптур відповідає французька сторона. Вона ж страхуватиме виставку. Закордонні реставратори зроблять спеціальні контейнери для скульптур, щоб під час транспортування нічого не було пошкоджено. Ймовірно, після Лувра скульптури Пінзеля виставлять у Києві.

Як повідомив член підготовчого комітету Міністерства культури з питань організації виставки Пінзеля у Франції, культуролог Тарас Возняк, наприкінці серпня в Україну приїде команда французьких журналістів із попереднім підготовчим туром, щоб "завдати інформаційного удару в Парижі". У рамках підготовки до виставки французька сторона випустить великий альбом, присвячений творчості українського скульптора. До експозиції мають увійти 26–29 робіт Пінзеля. У Луврі їх планували виставити у каплиці Людовіка XIV.

Виставка робіт Пінзеля в Луврі була мрією покійного директора Львівської галереї мистецтв, героя України та "ангела-охоронця" музеїв Бориса Возницького, який був дослідником творчості українського генія дерев'яної скульптури. Пінзелівські шедеври Борис Григорович збирав у 1960–70-х роках по селах, занедбаних храмах, буквально рятуючи твори видатного скульптора від знищення. У 2007 році у Львові відбулася перша виставка робіт Пінзеля. А через два роки представники Лувру приїхали в Україну, щоб ознайомитися з експресивними роботами "українського Мікеланджело". "Чогось схожого я ніколи раніше не бачила. Маю на увазі, що барокові скульптури були численними у XVIII столітті у Польщі, Німеччині, Австрії. Але ці набагато емоційніші, не схожі на будь-які інші", – розповіла тоді в інтерв'ю українським ЗМІ представник Луврського музею Женев'єв Бреск.

А ТИМ ЧАСОМ...

Згідно з наказом міністра культури, з 1 серпня Львівську національну галерею мистецтв очолила дочка її покійного директора Лариса Возницька-Разінкова. Як повідомляє прес-служба Мінкульту, після відходу Бориса Возницького, який очолював галерею понад 50 років, і львівську, й загальноукраїнську культурну спільноту неабияк хвилювало, хто прийде на його місце. Адже головним було – зберегти його традиції. Тому імениті художники, письменники, музейники, громадські та інші діячі Львова звернулися до Президента з проханням призначити на цю посаду дочку Бориса Григоровича.

Пропонуючи Ларису Возницьку-Разінкову на посаду очільника Галереї мистецтв, львівська інтелігенція підкреслювала, що пані Лариса є авторитетним та фаховим музейником, "вона могла би продовжити лінію свого батька, в тому сенсі, що знає, які цінності – культурні, духовні, моральні – сповідував її батько, і яка могла б навколо себе об'єднати тих фахівців, які б займалися іншими питаннями: поточними, міжнародними, менеджерськими".

УМ, ч. 115

ДУМКИ З ПРИВОДУ

НАЦІОНАЛІСТИ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

Саме таким заголовком хочу розпочати свою розповідь, бо поки "ліліпутін" лякає росіян "страшними" бандерівцями, хочу запитати: а що ми знаємо про те, що думають самі росіяни, прості "незаліліпутені" люди в Росії?

Роздаючи газету "Нація і держава" під Українським домом під час захисту української мови, до мене звернувся молодий хлопець, радісно взявши примірник газети і попросивши ще декілька. Він хорошою російською висловив своє захоплення тим, що ми захищаємо свою мову і сказав: "Я вас підтримую, я вами пишаюсь". Розповів, що приїхав з Росії висловити нам свою підтримку, і, головне, – назбирати побільше наших націоналістичних газет, листівок. Він сказав, що вони, російські націоналісти, вчаться у нас, українських націоналістів, боротися за свою країну. Запевнив мене, що, російські націоналісти, більше ніж ми, ненавидять "Ліліпутіна". Отак, чим більше "їх" "нами" лякають, тим більше це викликає у "них" пошану до "нас".

Ще один випадок. Минулого 2011 року у День Незалежності, йдучи з прапорами КУН від офісу до пам'ятника Тарасові Шевченку попри кордон міліції, почула бідкання ще одного росіянина. Він, показуючи пальцем на наші прапори, переконував міліціонерів, що у нас не так погано, як у них, якщо вулицею вільно йдуть українські націоналісти зі своїми прапорами. Казав, що в Росії за це посадили б у в'язницю.

Підтвердити це хочу словами ще одного хлопця, росіянина, який два роки тому сказав мені, що бути "русским в Росии – нельзя. Кем угодно, но только не русским". Не можу назвати імені цього хлопця, тому що він і так мав судимість за розпалювання "міжнаціональної ворожнечі".

Впевнена, ми на правильному шляху, головне, не зійти з нього.

Слава українським націоналістам! Вітання – націоналістам російським (не плутати з шовіністами), націоналістам білоруським, грузинським, вірменським і всім націоналістам світу. Тільки національна ідея збереже всі нації світу, їхню самобутність – мову, культуру, традиції. Націоналіст ніколи не буде зазіхати на чуже, але завжди буде боронити своє. І в цьому має бути сила і єдність.

Слава Україні! Героям слава!

Ірина СОКОЛОВСЬКА,
заступник голови Київської МО КУН

НЕЗАБУТНІ

ІЗ "КНИГИ СЯЯННЯ"

25 років тому (3 серпня 1987 року) цей світ покинув Іван Миколайчук

Кадр із доленосної для акторів стрічки "Білий птах із чорною ознакою". Це – автобіографічна версія Іванового дитинства на Буковині. Ролі братів-дзвонарів зіграли (зліва направо) Богдан СТУПКА, Іван МИКОЛАЙЧУК і Юрій МИКОЛАЙЧУК. Фото з сайта hvilya.com

Сергій ТРИМБАЧ

Чомусь от се пригадується все частіше. В гостях в Івана та Марічки, на київському лівобережжі, на вул. Серафимовича. Питаю в Івана Васильовича, чи не хоче він перебратися на високий правий берег, із оцих новобудовних висоток? Він бере мене під лікоть і припрошує на балкон. Якраз сонце при заході і Лаврські бані, Лаврські дзвіниці виблискують у всій своїй золотавій красі. "Оцю картину, – каже Миколайчук, – не проміняю ні на яку іншу! Ви ж подивіться – це ж сама вічність..."

Що полишає по собі артист? А те, що й будь-яка інша людина, – образи. Тільки ж у чому різниця? Актор дарує нам у спадок образ людини як такої, очищеної від випадковостей і побутових наростів. У "Книзі сяяння", писаній ще у XIII столітті, говориться про те, що "образ людини містить у собі всі світи горні й дольні", що образ той обрано "Святим Старцем" (Богом) для Себе Самого (цитую за однією з книг Сергія Аверинцева). Може, надто красиво виходить, а тільки ж напевне правда: артист, митець своїм образом (образами) пов'язує нас із Господом. І те, що складається у вселенську скарбничку образів, то є не стільки людський вибір, скільки селекція Самого!

І артистів Він так само обирає нам (а точніше – підказує: ось же він, образ ваш, ось же справжня подоба ваша!). Ви покладіть поруч кілька фото з ролей Миколайчукових – вони проміняться так, як оті Лаврські надвечірні бані. І той, хто намагається звести Поета (як це буває з деякими "шевченкознавцями", до прикладу) чи Артиста до їх побутових зліпків, робить злочин не просто моральний. Бо ж пробує затоптати, заплювати стежку, прокладену до Бога. Бо ж прагне вимазати дьогтем образ самої людини, звести його до побаченого у власному дзеркальному відбитку.

У ці дні не можеш не думати про Богдана Ступку, що відійшов од нас і нині прошкує на побачення з Миколайчуком, якого мав за наставника (попри те, що однолітки) під час роботи над "Білим птахом із чорною ознакою".

– Я помітив, – казав Ступка, – мені легше грати ті персонажі, у яких є контакт із Господом. Можливо, що так у мене виходить бесіда з Ним. Нехай це ще далеко від молитви, але ж щось таке відбувається. Вражаюча кількість людей, що прийшла попрощатися з артистом у вівторок минулого тижня, прагнула, крім усього, засвідчити, що образи, творені Ступкою, нею взяті до свого духовного обладунку. Що молитви Артиста нею почуті...

Пишу ці рядки, а перед очима епізод із "Білого птаха..." Петро Дзвонар (Миколайчук) вертає з румунського кримінналу, йде із рушницею та цимбалами через поле (до речі, ось як це записано у сценарії Миколайчука та Юрія Іллєнка: "У розривах хмар – там, де повинно бути сонце, чи зірки, чи Бог, – виникає постать людини"). Чути металевий клекіт, Петро розгортає колосся і бачить братів своїх – Ореста й Богдана (Юрій Миколайчук), що клепає косу. У прихистку, в самому лоні природи, так схожому за пластикою на євангельську сюжетику...

Ступка-Орест радісно схоплюється на ноги:

– Петро, що б тебе ясний шлячок трафив! Як я сі зле!

Петро:

– То що, Дзвонарі, драпс чи кука?

– От ми тобі зараз покажемо – і драпс, і куку...

І в захваті схоплюються поборювати один одного. Й борцівський захват перетворюється на братні обійми, і щасливий регіт. І камера, наче оком Божим, дивиться на них із самої гори. Як пригорнулися вони, як примкнулися до земного лона – з якого вийшли і в яке підуть знову. Може, нині дограють вони на небесному екрані цей епізод, який прозирається мною через пелену сліз. І Сам головний Глядач, він же й Режисер, задоволено констатує: "Знято!" І Юрій Іллєнко так само задоволений: "Хлопці, ну, хлопці – як здорово!" І дописує кілька рядків у свою "доповідну Апостолові Петру". Що саме – нам уже не прочитати, хіба що почути.

Ні, вони й справді магічно зчеплені один із одним в одне братнє коло, от сі шістдесятники, от сі творці екранних магій українських. Хіба ж випадково Іллєнко покинув нас на день народження Миколайчука два літа тому? А те, що Ступка одлетів тієї самої липневої днини, що й Кость Степанков вісім років тому? І тут же зринає в пам'яті, як на похороні Леся Сердюка у кінці травня 2010-го Іллєнко говорив про дивовижну школу українського кінолицедійства, і було те у Франківському театрі.

Вони одлітають, один по одному, і не тільки актори: Миколайчук, Володимир Денисенко (зняв Миколайчука в ролі молодого Шевченка у фільмі "Сон"), Леонід Осика, Василь Цвіркунов, Вілен Калюта, Борислав Брондуков, Степанков, Сердюк, Юрій Іллєнко, Ступка... Так страшно й невідворотньо, одначе ж полишаючи нам свої "книги сяяння".

Ви замислювалися, як сталося так, що акторська професія із зони зневажених і навіть гонимих у XX столітті вийшла на рівень найповажніших, рівень творення міфологій про людину і людство? Чи не тому, що артисти запропонували нам людські образи, яких треба прагнути, під якими треба себе чистити? Саме у XX столітті, коли людське стільки разів кидали у прірву, засипали лайном, ще й притоптували у дикому танці. А як старанно притоптують (і сьогодні знову) все людське-українське... І з того погрому, з того замало не потойбіччя щораз виринає людське обличчя. Миколайчукове зокрема. Як у відомому епізоді "Комісарів" Миколи Мащенка, де Громов-Миколайчук щораз уперто підіймається й уперто вставляє свій іконописний лик в екранну раму. Перетворюючи останню на ікону.

Ще пригадалося. В останні свої літа Миколайчук говорив незрідка, що хоче покинути кіно. От іще пару фільмів зніме, і гаплик: переходить на письменницькі хліба. Буде творити у свобідному режимі. Мені, щоправда, не дуже в те вірилося. Одначе так само і Ступка все частіше говорив, що втомився од сцени, що хочеться або піти, або грати маленькі ролі – Фірса, скажімо, з "Вишневого саду". Останні десять літ життя й Іллєнко не знімав, зате писав – книжки й сценарії. Кіно, екран, сцена – то надважкі випробування, праця, що вимагає, перефразовуючи класика, "загибелі всерйоз", а не простої тобі "читки".

Пом'янемо сьогодні (3 серпня) Івана Миколайчука і ще раз воскресимо на екрані своїх зіниць образи, ним сотворені, ним намолені. Хвала йому й довічна дяка.

Бо ж так воно, знов і знову: "У розривах хмар – там, де повинно бути сонце, чи зірки, чи Бог, – виникає постать людини"...

"День", ч.135–136

НЕЗНЯТИЙ КАДР НЕЗІГРАНОЇ РОЛІ

Його в обличчя знали вже мільйони.
Екран приносить славу світову.
Чекали зйомки, зали, павільйони –
чекало все! Іван косив траву.
О, як натхненно вміє він не грати!
Як мимоволі творить він красу!
Бур'ян глушив жоржини біля хати,
і в генах щось взялося за косу.
Чорніли вікна долями чужими.
Іван косив аж ген десь по корчі.
Хрести, лелеки, мальви і жоржини
були його єдині глядачі.
І не було на вербах телефону.
Русалки виглядали із річок.
Щоденні старти кіномарафону
несли на грудях фініші стрічок.
Десь блискавки –
як бліци репортера,
проекція на хмару грозову.
На плечі стрибне слава, як пантера, –
він не помітив, бо косив траву.

Ліна КОСТЕНКО

ПОСТАТІ

НЕМАЄ ПРОРОКА...

Польський Сенат оголосив листопад 2012 року місяцем Бруно Шульца. Відповідну постанову було ухвалено одностайно, повідомляє сайт Польського радіо.

12 липня минуло 120 років із дня народження Бруно Шульца, а на 19 листопада припадає 70-та річниця трагічної смерті цього видатного митця. "Сенат Речі Посполитої вирішив вшанувати польського письменника і художника, чиї твори визнані міжнародними критиками і читачами одними з найоригінальніших явищ світової літератури XX сторіччя", – наголошується в постанові парламенту. Польські депутати також переконані, що "постать і твори Бруно Шульца можуть стати відправною точкою для розмов про польсько-єврейсько-українські взаємовідносини".

У березні постанову про вшанування 120-ї річниці з дня народження та 70-х роковин смерті ухвалила й Верховна Рада України. Адже Бруно Шульц народився у Дрогобичі, і на теперішній вулиці Шевченка в цьому місті є пам'ятна табличка польською та українською мовами, що саме тут 1942 року його вразила куля гестапівця. Письменник та художник усе життя прожив у Дрогобичі, 16 років викладав у місцевій чоловічій гімназії, за винятком періодів навчання у Львівському політехнічному інституті, Віденській академії мистецтв та стажування у Парижі і Варшаві. Дрогобич був для Шульца тим Всесвітом, в якому він мешкав і який описав у своїх кращих літературних творах "Цинамонові крамниці" та "Санаторій під клепсидрою". Літературні критики ставлять книги Бруно Шульца на один рівень із творами Марселя Пруста та Франца Кафки. Посмертна слава Шульца? – світового рівня. Оскільки він писав польською та німецькою мовами, то Польща й Німеччина борються за право вважати його своїм митцем, а з огляду на те, що він був євреєм, Ізраїль також зараховує його до своїх кращих творців.

Лише Україна, на землі якої він жив і довоєнний побут якої описував, не претендує на Шульца. Представники ізраїльського інституту "Яд-Вашем" нахабно і майже безперешкодно (за невеликі хабарі українським функціонерам) у травні 2002 року викрали у Дрогобичі та вивезли до Ізраїлю п'ять настінних фресок Шульца.

1939 року спалахнула Друга світова війна, і Бруно Шульц опинився почергово в лещатах двох тиранічних режимів, які окупували Дрогобич. Представники радянського примусили його малювати портрет Йосипа Сталіна й полотно "Звільнення народу Західної України". "Звільнення" Шульц написав у жовто-блакитних кольорах, за що у вересні 1940 року його заарештувало НКВС як українського націоналіста. За німців Бруно Шульц перебував у єврейському гетто і врешті трагічно загинув від кулі німецького офіцера.

Олександр ШИМАНСЬКИЙ

УМ, ч.115

Видавець Конгрес Українських Націоналістів
Засновник та шеф-редактор Степан Брацюнь
Редакційна колегія Іван Белебеха, Іван Головацький, Ярослав Радевич-Винницький.

Адреса редакції: 01001, вул. Хрещатик, 21, пом. 111, м.Київ; тел./факс (044) 279-78-08 e-mail: nacija@ukr.net
Адреса видавця: 01004, вул. Антоновича, 36, м. Київ, тел./факс 235-37-61

Реєстраційне свідоцтво: Серія КВ № 7970, видане Державним комітетом інформаційної політики, телебачення та радіомовлення України 08.10.2003 р.
Передплатний індекс: 09715
Банківські реквізити: СПД Брацюнь Степан, р/р №26008013932801 у філії "Центральне регіональне управління ВАТ "Банк "Фінанси і кредит", ТОВ м. Київ, МФО 300937, ЄДРПОУ 2305606776

Газету набрано і зверстано у комп'ютерно-видавничому центрі Конгресу Українських Націоналістів.
Газету видруковано у ТОВ "Поліграфічна компанія "Інтерекспресдрук"
Замовлення №
Наклад 14 000 прим.
Ціна договірна

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9